

ht van de
de Congo-
eren uit...

as. Omge-
en wij aan
gezind doet
de verdedi-
en, om de
reemde de
an als de
iek.

k dat dui-
d maken,
ifesteren,
als Belgen
ons komt

produktie,
gemis aan
eren; men
oninkdom,
n de kroon
en ons den
wen kolk
ullen ver-
agt ons dit
est, uit na-
nould aan-
zich zelve
ift wat hij
t hij weet

praak een
telsels der
erakter dan
witserland,
hemerken,
emrecht in
n in Enge-
alië en Ne-
er gefabri-
ozenen der
og machte-
nairs, de
al die wet-
arme wer-

0 jaren te
stingen be-
kerk, zon-
gen, nu op
omt stelen,
ag van Sire

eld om de
Brussel en
n, om het
verbeteren,
chtscholen
unen, pen-
eden op te
d naar den

wijgen!
van België,
doorwroe-
tigen zijne
ligen deze
der er iets
ruil aan
den baas
aam, onze
te wij aan
em te heb-
kiezen, die
araan wij

g, naartig
men ant-
weervuur,
chards!
van fier te

ben geen
e slaven,

zonder rechten, die werken en scheppen,
niet als vrije mannen, maar met de hon-
gerzweep op den rug, Hoogstraeten of
gevang voor den neus.

De moderne slaaf mag zoomin fier zijn
over zijn werk als de lijfeigene der mid-
deleeu « en over zijne schoone vrouw.

Deze laatste prikkeld de driften van
den kasteelheer, gelijk ons werk, onze
vlijt, den uitbuitingsgeest der kapitalisten
prikkelt. Hoe meer wij scheppen en wer-
ken, voortbrengen en vervoeren, hoe
meer men ons besteeft en uithongert.

Waarom vraagt gij niet M Arnould,
dat de gerechtshoven voortaan, uit natio-
nale fierheid, de dieven en moordenaars
vrijspreken; waarom zwijgt *La Nation*
niet over de misdaden en zakkenrollerijen
der kleine *pick pockets* die dagelijks ge-
beuren?

Hare nationale fierheid zou voldaan
zijn. Men zou in den vreemde kunnen
denken, dat er geene dieven of misda-
digers in België zijn.

Maar doet ze dat niet, dan weten wij
niet waarom, wij een koning de toelating
zouden schenken, met de medeplichtig-
heid van zeven ellendige mouchards
25 miljoen aan 't land te ontslen. Of
zijn de groote officiële dieven minder
plichtig dan degene die in 't gedrang een
geldbeugel ontvreemd?

De laatste heeft nog ten minste de ver-
dienste der behoudigheid terwijl de rege-
ring slechts van het recht van den sterke
gebruikt maakt, om ons, w'erlooze werk-
lieden, zonder geweer of stemrecht, met
beide wapens tegen ons, zonder verdedi-
ging uit te kleeden.

De ware nationale fierheid is van de
vijanden, de verdrukkers, de uitzuigers
der natie aan den schandpaal te spijkeren,
wat ook hun rang, talent of naam zij.

Onze nationale fierheid, is van in den
vreemde te doen zien, dat er duizende
werklieden zijn die protest aantekenen,
tegen den diefstal voor den Congo en met
des te meer kracht hunne rechten eischen
die aan de verwezenlijking der dieven-
plannen van eene klassenregering.

De fierheid der Belgen, is iets spreek-
woordelijk; in Frankrijk doen de meesten
zich voor Duitschers, Nederlanders of
voor Franschen zelve doorgaan.

En zij hebben gelijk, Belg en werkman
zijn, is synoniem van slaaf. En dat is in de
XIXe eeuw geen eertitel.

Pijltjes en Schichten.

Gister, zaterdag 2 oogst, was het
volop feest te Oostende. De keizer van
Duitsland kwam aan en de koning van
België heeft hem vorstelijk ontvangen.

Hij is hem met zijn minister te gemoet
gegaan. Schier al de regiment muzieken
zijn te Oostende en met duizende en du-
zende franks werden verspilld ter eere
van een vreemden keizer en tot profijt van
Oostendse hotelhouders.

Zondag, 10 Oogst, zullen honderd dui-
zend werklieden te Brussel 't Stemrecht
vragen.

Geen koning, geen minister zal te zien
zijn!

Alles voor een vreemden keizer; niets
voor 't Belgische volk!

De jubelfeesten te Brussel waren
prachtig en voornamelijk kostelijk. Het
kost die heeren inrichters toch niets, wat
scheelt het hen dan!

Ondanks al den luister, was er weinig
volk en geen geestdrift.

Zondag zullen honderd duizend Belgen
naar Brussel stroomen, niet om feest te
vieren op 's lands kosten, maar om hun
recht te eischen.

En dit zullen zij doen met geestdrift en
liefde!

Leve onze ministers? Z'hebben
weer eene nieuwe wet gemaakt! Eene
wet, die de belasting op de groote maga-
zijnen en samenwerkende maatschappijen
verhoogt.

Uit het tegenwoordig standpunt der
belasting gezien, is dit niet verkeerd,
maar slecht is het, deze wet, « die niets
anders is dan eene geldklopperij, » te
doen doorgaan als redmiddel van de
kleine burgers.

Verhoogt men de belastingen der groote
confectiehuizen, bazars en cooperatiën met
1000 franks per jaar, zal één kleine bur-
ger daardoor één nieuwe klant winnen,
één cent meer verkoopen?

Neen, niet waar?

De ruïne der kleine burgers is onver-
mijdelijk, maar de regeering, die immer
meer en meer geld voor fort en kloos-
ters nootig heeft, treft den arbeid alweer,
in plaats van belasting te leggen op het
inkomen, dat heel alleen zou mogen be-
last worden.

**De bijeenkomst der betoo-
ging** zal plaats hebben als in 1886,
op de Kruidtuinlaan, voorbij de Rogier-
plaats, in de aanpalende groote straten en
boulevards en in de Groene dreef.

Men zal rond 10 ure 's morgens van
daar vertrekken. De groepen die van ver
moeten komen, zullen dus moeten zorgen
op tijd te zijn en zich ten dien einde met
de statieoversten te verstaan.

Eene protestatie zal tegen het cijnkies-
stelsel op deze monstervergadering wor-
den afgelezen en door den Landelijken
Raad der Werklieden-Partij aan de Kamer
worden overhandigd.

De Stoot zal zich vormen aan de statie,
zich naar de ministeries en van daar,
langs de Hoogstraat en den Steenweg van
Waterloo, naar het St-Gillespark bege-
ven, waar de monster volksvergadering
zal plaats hebben, gelijk aan die in het
Hyde Park van Londen gehouden.

Daar zullen de groepen voorbijtrekken,
om daarna rond al de bijeenkomst
vaandels, de plechtige belofte af te leg-
gen, rusteloos te strijden tot dat de poli-
tiekte gelijkheid aller burgers in de wetten
des lands wordt geschreven.

Na deze plechtigheid, die zeer indruk-
wekkend zal wezen, zal de stoet zich
weder in beweging stellen, zoodanig dat
hij langzamerhand uiteengaet, ten einde
aan de manifestanten van de verschillende
deelen des lands toe te laten, tijdig te
vertrekken.

Een manifest zal voor 10 Augusti door
de Werklieden-Partij worden aangeplakt
en de inwoners van Brussel en omstreken
verzocht worden bij plakbrieven, hunne
huizen te bevlagen, ter gelegenheid der
volksbetooging.

De vooruitstrevende en democratische
kringen van Brussel en voorgeborchten
waarvan de namen hier volgen, zullen aan
de betooging van 10 augusti deel nemen:

Kring der Vrijzinnige Volksvoordrachten,
Les Cosmopolitains (De Wereldburgers); De
Liberale Schoolpenning, Vooruitstrevende
Propagandekring der 2^e [sectie; Liberale
Waalsche bond van Elsene; Jonge Vooruit-
strevende Wacht van Brussel; Liberale Be-
kwaamheidskiezers van Molenbeek; Zater-
dagkring van St-Joos-ten-Noode; Liberale
Vooruitstrevende Kring van Schaerbeek;
Liberale Bekwaamheidskiezersbond van Lae-
ken; Liberale Associatie en Jonge Liberale
Wacht van Koekelberg; de Vrijdenkersbond
en De Veldbloem.

Zaterdag 2 augusti, wordt door deze krin-
gen in de groote zaal der Vlaamsche Tap-
perij (Brasserie Flamande), August Ortsstraat,
eene groote meeting ingericht, waarop ge-
kende redenaars het woord zullen voeren.

Landbouwers, leest.

**Redevoering door gez. Ansele
te Wortegem uitgesproken.**

Geachte Aanhoorders,

De vorige spreker heeft u bewezen dat
de niet-kiezer, stedeling of landman, wel
degelijk belang heeft bij het opmaken der
wetten.

Laat mij dat door eenige voorbeelden
nog duidelijker aantoonen.

Als handel en nijverheid kwijnen, het
werk slecht gaat en de loonen dalen, wie
lijdt dan het ergst? De rijke, die voor zijne
actiën altijd denzelfden intrest trekt, die
voor zijne gronden en huizen dezelfde
pachten ontvangt en op betere tijden kan
wachten, zonder ééne flesch wijn te
moeten missen, of de werker, die geen
24 uren zonder arbeid kan zijn, zonder
die te moeten met ontbering en soms met
honger?

Als cholera of eene andere smetziekte
uitbreekt, wie leveren het grootste getal
slachtoffers op?

De rijken, die in prachtige, gezonde hui-
zen en kasteelen wonen en het land kun-
nen verlaten, of de armen, die opeenge-
propt zitten in kleine woningen, die hier
moeten blijven, omdat zij geen geld heb-
ben voor de reis, geen geld om elders te
leven en hier, aan den grond door de
ziekte geteisterd, hun bestaan is ver-
bonden?

En meent gij niet met ons dat goede
wetten het verslechteren van het werk
kunnen beletten; dat de zorg voor de
openbare gezondheid de besmettelijke
ziekten uit ons land kan weren?

Als er onder alle werkers één werker
is die op de bescherming van den Staat
moet kunnen rekenen om niet geruineerd
te worden, dan is het wel de landman

In handel en nijverheid kunnen oppas-
sendheid en kennis iemand vooruit hel-
pen; hij kan eene crisis, een opslag, een
anderen tegenslag voorzien en er zich
tegen weren. Ja, hij verrijkt er dikwijls
door ten koste van anderen.

Maar wat kan de landman met zijne
oppassendheid en zorgen tegen de onre-
gelmatigheid des weders, die hem plot-
selings ruineert, al zijne zorgen vernietigt,
al zijne waakzaamheid nutteloos maakt,
al zijne hoop verbrijzelt?

Het welgelukken van het werk des
landmans hangt voor drie-vierde deelen
af van feiten waarover hij niet gebieden
kan, die hij niet verhinderen, niet ver-
beteren kan. Hij moet die feiten onder-
gaan, al slepen zij zijne ruïne met zich.

Moet gij nu met ons niet bekennen dat
de landman meer dan wie ook op den
Staat moet kunnen rekenen?

Mogen de niet-kiezers op dien steun
rekenen? Neen, want geen enkele regeer-
der bekommert zich om hen.

Mag de pachter-kiezer er op rekenen?

Ook niet, want door zijn grond niet te
bezitten, hangt hij af van zijn eigenaar,
die hem opslaat of verjaagt, als hij vol-
gens zijn zin niet kiest en de pachter
moet dansen gelijk hij schuifelt!

Ha, dat persoonlijk bezit van den grond
heeft den landbouwer nabij de ruïne ge-
bracht, ondanks vele kennis, zorgen en
zwoegen.

Hebt gij er reeds aan gedacht dat er
heeren zijn, rijk genoeg om met negen al
den grond te koopen der negen Belgische
provincien, en dat alsdan de honderd-
duizende boeren van België met al hunne
vrouwen en kinderen van die negen rijke
mensen afhankelijk?

Hebt gij reeds gedacht aan de diepe
verslaving van een heel land, die de per-
soonlijke eigendom met zich brengt?

Zegt niet, dit zal nooit gebeuren.

Het is gebeurd. Eene Engelsche grond-
eigenares, eene hertogin, bezat in Ierland
vele gronden, heele dorpen. Op zekeren
dag meende zij meer van hare gronden
te kunnen trekken door er vee op te fok-
ken in plaats van ze aan de landbouwers
te verpachten.

Een wat deed zij? Zij verjoeg de boeren
van hare goederen, deed de daken afbre-
ken van hen die niet gauw genoeg wilden
verhuizen, legde de dorpen plat en
maakte weiden en jachtgronden van de
velden, waar vroeger honderde boeren-
gezinnen hun bestaan hadden gevonden.

Ook op u, landbouwers, evenals op de
werklieden, is het woord toepasselijk:
hoe meer gij werkt, hoe min gij hebt.

Hoe beter uwe landen worden door
uwen arbeid, hoe hooger uwe pacht klimt
in plaats van uw welstand.

De kasteelheer gaat met alles weg. Hij
verrijkt gestadig met niets te doen en gij
gaat te gronde, de een na den ander.

Wilt gij bewijzen? Ziehier:

In 1846 was in Oost-Vlaanderen eene
hectare zaailand, dooreen genomen, 3139
franks waard en de pacht beliep tot 87
franks per hectare; in 1856 was diezelfde
hectare 4290 fr. waard met eene pacht
van 105 fr.; in 1866 was die hectare reeds
5437 fr. waard met eene pacht van 130 fr.
per jaar, en in 1880 was die hectare
zaailand 5852 franks waard en de pacht
tot 132 franken per hectare en per jaar
geklommen.

In 34 jaren was de waarde eener hec-
tare zaailand vermeerderd van 3139 fr.
tot 5851 fr. of met 2712 franks!!!

Gij hebt dus het fortuin der eigenaars
vermeerderd met 2712 fr. per hectare.

Gij alleen, door uwen arbeid en uwe

zorgen, en niet de eigenaars, schiept deze
meerderde waarde.

Gij alleen, Vlaamsche landbouwers, en
wat is uwe belooning? Dat in die zelfde
34 jaren uwe pacht krom van 87 fr. tot
132 fr., of 45 fr. per hectare.

Gij hebt het fortuin van den eigenaar
met meer dan de helft vermeerderd en
uwe pachten zijn met meer dan de helft
verhoogd!

Is dat geen onrecht, geen diefstal?

En heeft de eigenaar daaraan mede-
geholpen? Neen. Terwijl gij zwoegdet en
spaardet, terwijl gij met schrik naar den
hemel blikte om te zien of geen nakend
onweer u de ruïne aanbrengen ging, was
de kasteelheer aan het wandelen, aan het
rijden, aan het spelen, aan het speculee-
ren op de beurs.

In andere landen laat men den grond
alle zeven jaren, soms alle drie jaren rus-
ten. Hoe onvruchtbaar hij ook zij, gij
hebt den Vlaamschen grond gestadig twee
oogsten te gelijk doen opbrengen, want
terwijl het eene gewas opschiet, zaait gij
het andere er tusschen door.

Uit zand en moeras, dat andere volke-
ren laten liggen, haalt gij schoone oogsten.
En al die zorgen, al die kennis betaalt
gij met wat? Met hoogere pacht, met
meer kommer, met aanstaande ruïne! Is
dat recht?

Gij hebt den Vlaamschen grond veel
meer doen opbrengen. Ziehier hoeveel:

In 1860 bracht 1 hectare tarwe 21 hec-
toliters op, in 1887, 25 hectoliters; in
1860 bracht de mastelein 29 1/2 hec-
toliters op, in 1887, 37 hectoliters; de boek-
weit, in 1860, 18 1/2 hectoliters, in 1887,
23 hectoliters; de rogge 17 1/2 hectoliters
in 1860, in 1887, 18 1/2 hectoliters; de
erwt, 13 1/2 hectoliters in 1860, 26 hec-
toliters in 1887; het koolzaad, 17 hec-
toliters in 1860, in 1887, 21 hectoliters,
enz., enz., het land hebt gij op al de
vruchten meer doen opbrengen; gij hebt
grootere schatten uit de aarde gehaald en
daarom sloeg uw nietsdoende kasteelheer
uwe pacht op.

Gij hebt het land verrijkt met de op-
brengst van uwen nuttigen arbeid en gij
zijt verarmd, want de waarde uwer
vruchten is gedaald.

In 1888 kreeg gij voor de haver 6
franks min per hectoliter als in 1860;
voor de spelt, 7 fr. min; voor de tarwe,
10 fr. min; voor de mastelein, 9 fr. min;
voor de boekweit, 8 fr. min; voor de
rogge, 8 fr. min; voor het koolzaad, 15 fr.
min, en voor de hoppe, 52 fr. per 100
kilos min als in 1860.

Is dit weeral uwe schuld? Neen, neen,
ongelukkige slaven, tot ellende gedoemd
door de uitbuiting der rijken.

Gij, door hooge pachten en hooge lasten
neergedrakt, gij kunt niet concurreeren
tegen de rijke kapitalisten, die in Ame-
rika en in Indië gronden hebbengekregen,
gestolen of voor een appel en een ei hebben
gekocht; gronden, die vruchtbaarder zijn
dan de uwe, met machienen wordt be-
werkt, waardoor vele loonen zijn ge-
spaard.

Raken Amerika en Indië uitgeput, de
Congo is open voor hen, om daar, met
onze centen, nieuwe velden te ontginnen,
werkman en landbouwer nog meer ten
gronde te helpen!

Landbouwers, uw vijand is het grond-
bezit van den grooten rijke.

Over honderd jaar kwamen de boeren
in opstand omdat zij een tiende van hun
oogst aan de Kerk moesten opbrengen;
nu betaalt gij 130 franken pacht per hec-
tare, die maar 500 franken per jaar aan
tarwe opbrengt; dit maakt geen tien per
honderd, dit maakt 26 per honderd, meer
dan het vierde deel van de opbrengst uws
arbeids dat gij aan den nietsdoenden kas-
teelheer moet afstaan!

Die stijgende rente, die kanker die aan
uwen arbeid en uwen welstand knaagt,
zal u ten gronde helpen als gij ons niet
helpt!

Wat moet gij doen?

Met den rijken grondeigenaar, met
uwen ervvijand, inkomende rechten op
vleesch en graan eischen, om de ellende
der werklieden en uwe pacht te doen
verhoogen?

Neen, neen.

Gij moet met de socialistische werklie-
den der groote steden den algemeenen
eigendom van grond en bodem vragen.

Gij moet vragen dat de Staat al de
gronden, al de pachthoeven bezitte en dat
gij, meerderjarige mannen van het land,